

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความวรรณคดี
โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี
The Development of Academic Achievement in Reading Literary
Interpretation by Using the Inquiry Based Learning with
the Multimedia of Students in Mathayom 1/3,
Triam Udom Suksa Pattanakarn School, Nonthaburi

ธีรโชติ การสี¹ และธิดาดาว เดชศรี²

Teerachot Kansee¹ and Thidadow Dechsri²

Received: May 17, 2022; Revised: June 17, 2022; Accepted: June 24, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนสำหรับพัฒนาชั้นเรียน รวมทั้งนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐาน แต่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ผู้วิจัยกำหนด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทั้งหมด 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน ระยะที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี และระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสมไปใช้ในการพัฒนาการอ่านตีความ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านตีความวรรณคดี จำนวน 3 แผน ชุดสื่อประสมวรรณคดี จำนวน 3 ชุด และแบบทดสอบการอ่านตีความวรรณคดี ซึ่งผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัญหาในชั้นเรียน คือ นักเรียนไม่สามารถอ่านตีความวรรณคดีตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดได้ 2. ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี พบว่า การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม สามารถช่วยพัฒนาความสามารถการอ่านตีความได้ และ 3. ผลการนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านตีความวรรณคดีสูงขึ้น ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดที่ร้อยละ 60

คำสำคัญ: การอ่านตีความวรรณคดี, กระบวนการสืบสอบ, สื่อประสม

ABSTRACT

The purpose of this research was to analyze the problems in the classroom. To lead to the development of innovations for the development of classes, as well as to apply innovations to the development of literary reading ability. The target group used in this research were 3 students in Mathayomsuksa 1/3 at Triam Udom Suxsa Pattanakarn School, Nonthaburi, using a specific selection method. from students whose assessment results pass the standard but did not pass the 60 percent criteria set by the researcher. which this research All activities were carried out in 3 phases: Phase 1, analyzing the problems in the classroom; Phase 2: Developing innovations using the learning management model, the investigation process together with mixed media. to develop reading ability in literary interpretation; and Phase 3, the application of innovative learning management model, investigation process with mixed media to develop reading interpretation. The research instruments were 3 plans for learning management on literary reading, 3 sets of literary literature, and a literary reading interpretive test. The results of the research found that 1. The problem in the classroom was that the students were unable to read and interpret the literature according to the criteria set by the researcher 2. It was found that using the learning management model, the investigation process together with the mixed media can help develop abilities interpretive reading; and 3. The results of the application of innovations in the development of literary reading ability. Of the students in grades 1/3 found that the students had a higher ability to read literary interpretation. Passed the criteria set by the researcher at 60 percent.

Keywords: literature reading, Inquiry – Based Learning, mixed media

---

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, E-mail: S60131109002@ssru.ac.th

² อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, E-mail: Thidadow.de@ssru.ac.th

¹ Thai Language Student, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: S60131109002@ssru.ac.th

² Lecturer in Thai Language, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: Thidadow.de@ssru.ac.th

บทนำ

การอ่านเป็นกระบวนการเริ่มแรกของการเรียนรู้ สามารถช่วยแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลควรได้รับการพัฒนา ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในบริบทอันหลากหลายที่สัมพันธ์กับบุคคลนั้น ๆ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564: 23) สอดคล้องกับ หทัยรัตน์ ชิตรัถิธา และวิภาวรรณ เอกวรรณัง (2563) กล่าวว่า เครื่องมือสำคัญแห่งการเรียนรู้ คือ การอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ขณะที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพนักเรียน โดยกำหนดสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง เป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง เขียนกรอบแนวคิดย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ในการสนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556: 3)

นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะด้านการอ่าน จึงกำหนดให้เป็นทักษะที่นักเรียนพึงได้รับการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การต่อยอดในการเรียนรู้ตลอดชีวิต อนึ่ง การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น จำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่านที่สามารถส่งเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายแฝง และความหมายโดยนัยได้ สอดคล้องกับ นพดล จันทร์เพ็ญ (2557) กล่าวว่า ทักษะการอ่านตีความ มีความสำคัญต่อการอ่านในระดับที่สูงขึ้น เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ สามารถช่วยส่งเสริมกระบวนการคิด การอ่าน และความฉลาดรอบรู้ให้แก่บุคคล นอกจากนี้ รื่นฤทัย สัจจพันธ์ (2551) กล่าวว่า การอ่านตีความ เป็นการค้นหาความหมายระดับลึกของตัวบท ผู้อ่านจำเป็นต้อง “ตีบทให้แตก” เพื่อเข้าถึงความหมายของตัวบทอย่างลึกซึ้ง นำไปสู่การค้นหาและทำความเข้าใจกับเนื้อสาร ซึ่งบางครั้ง ผู้เขียนได้แอบแฝงอะไรบางอย่างไว้ในเรื่อง แม้มิได้ปรากฏเป็นตัวอักษรอย่างตรงไปตรงมา โดยการอ่านตีความ มีองค์ประกอบความสามารถ ได้แก่ ความสามารถด้านการสืบหาสาระสำคัญ ความสามารถด้านการบูรณาการการตีความ และความสามารถด้านการสะท้อนและการประเมิน จึงกล่าวได้ว่า องค์ประกอบความสามารถที่สำคัญข้างต้น ส่งเสริมให้การอ่านตีความ บรรลุเป้าหมาย เข้าใจ และเข้าถึงสารที่ผู้เขียนแอบแฝงได้

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นและให้ความสำคัญกับกระบวนการอ่านตีความ โดยเริ่มดำเนินการศึกษาและสำรวจสภาพปัญหา ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตและเก็บคะแนน โดยใช้เครื่องมือคัดกรอง “ความสามารถการอ่านตีความ” ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จัดโดยสำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า นักเรียนมีผลคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งหวังพัฒนาทักษะการอ่านตีความ ของนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ให้สูงกว่าร้อยละ 60 หรือระดับดีและดีมาก ซึ่งพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ร้อยละ 60 จำนวนทั้งหมด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของนักเรียนทั้งหมด สอดคล้องกับนโยบายของ ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถการอ่านตีความ ของนักเรียนในทุกระดับชั้น เพื่อยกระดับทักษะการอ่าน รวมทั้งปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน จึงกำหนดให้ผู้สอน รายวิชาภาษาไทยดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านการอ่านให้สูงตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 60

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงสภาพปัญหาที่พบมากที่สุดในชั้นเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้านวัตกรรม เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตีความวรรณคดี โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้

ด้วยตนเอง ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า การจัดการเรียนรู้ กระบวนการสืบสอบ (Inquiry – Based Learning) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียน ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริงด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (ทีศนา แชมมณี, 2562: 248 - 249) กระตุ้นนักเรียนให้เกิดความรู้สึกรู้สึกหรือความต้องการที่จะสืบค้นแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีความหมายต่อตัวนักเรียน โดยผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบ ทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ และประสบการณ์ สอดคล้องกับ พัทธกรรณ์ พิลาสมบัติ (2559: 33) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียน การสอนตามแนวคิดการสืบสอบและการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาครู กล่าวไว้ว่า กระบวนการสืบสอบเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การตั้งคำถาม การสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ การสรุปผล การคิดค้นประดิษฐ์ และการสรุปความรู้ เพื่อค้นหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง นำมาสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการ เรียนรู้ด้านการอ่านตีความได้อย่างแท้จริง ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อังศุมาลี ทวีเหลือ และคณะ (2562: 3) กล่าวไว้ว่า กระบวนการสืบสอบมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถ สร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสืบสอบ เพื่อแสวงหาและค้นพบคำตอบที่แท้จริงได้

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตีความวรรณคดีของนักเรียนให้ครบถ้วนทุกองค์ประกอบความสามารถ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้างานนวัตกรรม พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบเพียงอย่างเดียว ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตีความให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ เนื่องจากปัจจุบัน เป็นช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา - 19 กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายกำหนดให้ทุกสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้นวัตกรรมสื่อประสมมาช่วยเสริมในการพัฒนาทักษะ การอ่านตีความ โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลา อีกทั้งยังสามารถช่วยแบ่งเบาภาระให้แก่ผู้สอน ได้อีกด้วย (ศิริจิตราภรณ์ ศิลปะ, 2547: 8) สอดคล้องกับ กฤษฎาชนม์ ภู่อารัม (2552: 52 - 53) กล่าวไว้ว่า สื่อประสม เป็นนวัตกรรมที่ง่ายต่อการใช้งาน เสริมสร้างประสบการณ์ เพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ ง่ายยิ่งขึ้น มีความคุ้มค่าในการลงทุน และที่สำคัญสามารถเพิ่มประสิทธิผลในการเรียนรู้ได้จริง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการสืบสอบ (Inquiry – Based Learning) ร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านตีความวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน พัฒนาทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ ตีความ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เน้นให้นักเรียนคิดและปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ปีการศึกษา 2564
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความวรรณคดี ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ปีการศึกษา 2564
3. เพื่อศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ปีการศึกษา 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีผลเฉลยคะแนนจากเครื่องมือคัดกรองความสามารถในการอ่านตีความสูงกว่าเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด คือ ร้อยละ 50 แต่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด เนื่องจากผู้วิจัยมุ่งหวังพัฒนาทักษะการอ่านตีความให้สูงกว่าร้อยละ 60 ตามนโยบายของผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียน ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2) แบบสัมภาษณ์ผู้สอนรายวิชาภาษาไทย (3) แบบบันทึกคะแนนความสามารถการอ่านตีความ (4) แบบบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ (5) แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม (2) บทอ่านวรรณคดีประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง (3) ชุดสื่อประสมแหล่งข้อมูลสืบค้นหาความรู้วรรณคดี เรื่อง ราชอิริราช ตอน สมิงพระรามอาสา กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน และ (4) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านตีความผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม จำนวน 3 แผน ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาการสอนเกี่ยวกับการอ่านตีความจากวรรณคดี ซึ่งมีเนื้อหาบรรจุในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engagement) ผู้วิจัยแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านตีความวรรณคดีตามกระบวนการสืบสอบ (5E) ซึ่งชุดกิจกรรมสร้างจากเว็บไซต์ Padlet จำนวน 3 ชุดกิจกรรม ได้แก่ ราชอิริราช ตอน สมิงพระรามอาสา กาพย์พระไชยสุริยา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน โดยผู้วิจัยชี้แจงวิธีการใช้ชุดกิจกรรมดังกล่าว จากนั้นนักเรียนทำกิจกรรมที่ 1 เล่าสู่กันฟังปลุกพลังอยากรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจให้นักเรียน พร้อมทั้งร่วมกันเสนอประเด็นที่สนใจเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 สำรวจและสืบค้น (Exploration) นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 สวมวิญญาณนักสืบ โดยผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนมีบทบาทเป็นนักสืบ แล้วร่วมกันกำหนดแนวทางการสำรวจ ตรวจสอบ และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมในการสืบหาประเด็นที่สนใจศึกษาจากกิจกรรมที่ 1 เล่าสู่กันฟังปลุกพลังอยากรู้ จากนั้นนักเรียนเลือกชมชุดสื่อประสมที่ผู้วิจัยแนบไว้ในชั้นเรียนตามลำดับ

ขั้นที่ 3 การอธิบาย (Explanation) นักเรียนนำข้อมูลจากการสำรวจ การวิเคราะห์ แปรผล และสรุปผลตามประเด็นที่สนใจศึกษาทั้งหมด 3 ประเด็น โดยบันทึกคำตอบของตนเองลงในชุดกิจกรรมการอ่านตีความวรรณคดีกิจกรรมที่ 2 สวมวิญญาณนักสืบ

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaboration) นักเรียนนำความรู้ที่ได้เชื่อมโยงกับความรู้เดิม โดยการทำกิจกรรมที่ 3 การอ่านตีความวรรณคดี กำหนดให้นักเรียนอ่านตัวบทอ่าน จากนั้นนักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนคำตอบ

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) นักเรียนทำกิจกรรมที่ 4 ผสานสมองประลองปัญญา โดยให้นักเรียนเลือกบทที่ประทับใจจากเนื้อเรื่อง จากนั้นให้เขียนสรุปสาระสำคัญจากการอ่านตีความ และประเมินเรื่องที้อ่านตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดให้ ได้แก่ (1) ชื่อเรื่อง (2) ชื่อผู้แต่ง (3) สาระสำคัญของเรื่อง (4) วัตถุประสงค์ของเรื่อง (5) วิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง (6) ข้อคิดหรือความรู้ที่ได้จากเรื่อง พร้อมทั้งทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านตีความ เป็นแบบทดสอบปรนัย 15 ข้อ และอัตนัย 5 ข้อ มีทั้งหมด 3 ชุด

2.2 ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาจากรวรรณคดี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต้องได้รับการจัดการศึกษาสร้างและพัฒนาชุดสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี จำนวน 3 ชุด ได้แก่ ชุดสื่อประสมพัฒนาการอ่านตีความ เรื่อง ราชอิริราช ตอน สมิงพระรามอาสา กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา และกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

2.3 ผู้วิจัยจัดทำโครงสร้างการประเมินความสามารถการอ่านตีความวรรณคดีตามองค์ประกอบความสามารถการอ่านตีความ ได้แก่ ความสามารถด้านการสืบหาสาระสำคัญ ความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ

2.4 ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านที่มีความสามารถและประสบการณ์สอนเกี่ยวกับรายวิชาภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของสภาพปัญหาและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม (2) บทอ่านวรรณคดีประเภทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง (3) ชุดสื่อประสมแหล่งข้อมูลสืบค้นหาความรู้ วรรณคดี เรื่อง ราชอิริราช ตอน สมิงพระรามอาสา กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน และ (4) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่าน โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานค่าดัชนีความสอดคล้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Item – Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 – 1.0 ผลการตรวจสอบพบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.67 – 1.0 เหมาะสมสำหรับนำไปใช้พัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดีของนักเรียน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแนวทางการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ผู้วิจัยมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและคุณภาพของนักเรียนเมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 การใช้กระบวนการอ่านสร้างองค์ความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีนิสัยรักการอ่านตัวชี้วัด และคุณภาพนักเรียนเมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 ศึกษาผลคะแนนความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จากการทดสอบ โดยใช้เครื่องมือคัดกรอง “ความสามารถการอ่านตีความ” ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาบันทึกและจัดทำแบบสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียน โดยแบบทดสอบสำรวจสภาพปัญหาจะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน และตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนประกอบด้วย จำนวนนักเรียนที่มีปัญหา สภาพปัญหาของนักเรียน สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

3.5 ศึกษาผลคะแนนแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการอ่านตีความวรรณคดี และบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 พร้อมทั้งรวบรวมผลที่ได้จากการบันทึกข้อมูล นำมาสู่การวิเคราะห์ สรุปสภาพการจัดการเรียนรู้ สาเหตุที่ต้องพัฒนา และผลกระทบต่อการเรียนรู้

3.6 ศึกษาและสืบค้นหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านตีความวรรณคดี จากเว็บไซต์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เว็บไซต์สืบค้นฐานข้อมูลเพื่อคัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอ่านตีความจากหนังสือ โดยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ศึกษาต้องไม่ต่ำกว่าปี พ.ศ. 2547 พร้อมทั้งกำหนดนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความ คือ การเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม

3.7 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนานวัตกรรม 2 นวัตกรรม ได้แก่ (1) การเรียนรู้กระบวนการสืบสอบ และ (2) ชุดสื่อประสม โดยผู้วิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบตามจอยส์และวิล (1996) และสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านตีความวรรณคดีตามกระบวนการสืบสอบ (5E)

3.8 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาการอ่านตีความวรรณคดี จำนวน 3 ชุด พร้อมทั้งบันทึกพฤติกรรมนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้

3.9 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านตีความ จำนวน 3 ชุด ชุดละ 18 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัย 15 ข้อ และอัตนัย 5 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.1.1 วิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียน และบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี โดยวิเคราะห์ว่านักเรียนต้องได้รับการแก้ปัญหาเรื่องใดบ้าง และต้องแก้ปัญหาด้านใดมากที่สุด เมื่อพบสภาพปัญหาที่ต้องการแล้ว จากนั้นนำไปสู่การหาสาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาต่อไป

4.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านตีความ รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบ และชุดสื่อประสม แล้วสังเคราะห์สาระสำคัญที่ได้ นำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.2.1 การวิเคราะห์ผลการสำรวจสภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน คะแนนความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี และคะแนนแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 โดยคิดค่าเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนที่มีปัญหา

4.2.2 วิเคราะห์ผลแบบตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม กับการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี

4.2.3 วิเคราะห์นักเรียนที่มีผลการประเมินทักษะเกี่ยวกับการอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ร้อยละ 60 ขึ้นไป คือ คะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนต้องได้ 12 คะแนนขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินพัฒนาการความสามารถการอ่านตีความ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม

การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ผู้วิจัยได้จัดการทดสอบความสามารถการอ่านตีความในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 แผน ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลคะแนนแบบทดสอบการอ่านตีความในแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย แบบทดสอบที่ 1 การอ่านตีความ เรื่อง ราชอิริราช ตอนสมิงพระรามอาสา แบบทดสอบที่ 2 การอ่านตีความ เรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา และแบบทดสอบที่ 3 การอ่านตีความ เรื่อง ภาพยนตร์ห่มเครื่องควหาวน สามารถสรุปผลได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนการทำแบบทดสอบครั้งที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ราชอิริราช ตอนสมิงพระรามอาสา

นักเรียน	คะแนน (20)	ร้อยละ	แปลผล
คนที่ 1	11	55	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 2	11	55	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 3	14	70	ผ่านเกณฑ์

จากตารางแสดงผลคะแนนการทำแบบทดสอบครั้งที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีประเภทร้อยแก้ว เรื่อง ราชอิริราช ตอนสมิงพระรามอาสา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม พบว่าแบบทดสอบที่ 1 การอ่านตีความวรรณคดี มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 1 คน โดยได้คะแนนสูงสุดที่ร้อยละ 70 คือ คนที่ 3 ส่วนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ มีจำนวน 2 คน ได้แก่ คนที่ 1 และคนที่ 2 ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 55 เท่ากัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลคะแนนการทำแบบทดสอบครั้งที่ 2 ในแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา

นักเรียน	คะแนน (20)	ร้อยละ	แปลผล
คนที่ 1	13	65	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 2	14	70	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 3	15	75	ผ่านเกณฑ์

จากตารางแสดงผลคะแนนการทำแบบทดสอบครั้งที่ 2 ในแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีประเภทร้อยแก้ว เรื่อง ภาพยนตร์ไชยสุริยา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม พบว่าแบบทดสอบที่ 2 การอ่านตีความวรรณคดี มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน โดยได้คะแนนสูงสุดที่ร้อยละ 75 คือ คนที่ 3 ตามด้วยคนที่ 2 ได้คะแนนร้อยละ 70 และตามด้วยคนที่ 1 ได้คะแนนร้อยละ 65 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดทุกคน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลคะแนนการทำแบบทดสอบครั้งที่ 3 ในแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่อง ภาพยนตร์ห่มเครื่องควหาวน

นักเรียน	คะแนน (20)	ร้อยละ	แปลผล
คนที่ 1	15	75	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 2	15	75	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 3	17	85	ผ่านเกณฑ์

จากตารางแสดงผลคะแนนการทำแบบทดสอบครั้งที่ 3 ในแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีประเภทร้อยแก้ว เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม พบว่า แบบทดสอบที่ 3 การอ่านตีความวรรณคดี มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน โดยได้คะแนนสูงสุดที่ร้อยละ 85 คือ คนที่ 3 ตามด้วยคนที่ 1 และ 2 ได้คะแนนร้อยละ 75 เท่ากัน ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดทุกคน

2. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านตีความ โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความ

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านตีความหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านตีความด้วยกระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 12 ข้อ และแบบทดสอบอัตนัยจำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมด 20 ข้อ ประกอบด้วยบทอ่านจากวรรณคดีประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้แก่ (1) การอ่านตีความเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา (2) การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา และ (3) การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ใช้ระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 20 คะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 หรือ 12 คะแนนขึ้นไป สามารถสรุปผลคะแนนได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงสรุปผลการประเมินความสามารถการอ่านตีความ จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความ

นักเรียน	เลขที่	คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านตีความ		แปลผล
		คะแนน (20)	ร้อยละ	
คนที่ 1	2	16	80	ผ่าน
คนที่ 2	5	16	80	ผ่าน
คนที่ 3	19	17	85	ผ่าน

จากตารางแสดงสรุปผลการประเมินความสามารถการอ่านตีความ จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านตีความ หลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านตีความ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ที่ร้อยละ 60 ทุกคน โดยนักเรียนคนที่ 1 มีคะแนนสูงสุด คือ 17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85 ตามด้วย นักเรียนคนที่ 1 และ 2 มีคะแนน 16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้เครื่องมือคัดกรอง “ความสามารถในการอ่านและการเขียน” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 พบว่า นักเรียนได้รับผลคะแนนวัดความสามารถในการอ่านและการเขียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ร้อยละ 50 ทุกคน ทั้งนี้ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี มีนโยบายผลักดันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนให้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนานักเรียนที่ได้ผลคะแนนอยู่ในระดับปานกลางหรือต่ำกว่าร้อยละ 60

ผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและสืบค้น หนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านตีความ ซึ่งนวัตกรรมที่มีความ

เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ต้องพัฒนา คือ กระบวนการสืบสอบ (Inquiry – Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้วยวิธีการและทักษะทางวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนสามารถสืบค้นหรือเสาะแสวงหาความรู้ หรือคำตอบจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ แต่ปัจจุบันโรงเรียนจัดการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบ On site และ On line ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกนำชุดสื่อประสมเข้ามาช่วยส่งเสริมในการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบ นักเรียนสามารถสืบเสาะหาความรู้ทางช่องทางออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งจากการตรวจสอบความสอดคล้องของนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนา และการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านตีความวรรณคดี โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม มีค่าดัชนีความสอดคล้องของนวัตกรรมที่นำมาใช้พัฒนาเท่ากับ 0.67 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ถือว่านวัตกรรมการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสมมีความสอดคล้องและเหมาะสมในการนำมาพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี

จากการนำนวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ที่ได้รับการพัฒนาและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ปีการศึกษา 2564 พบว่า ผลคะแนนการทำแบบทดสอบในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสมทั้ง 3 แผน ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการในการอ่านตีความวรรณคดีสูงขึ้นตามลำดับ และจากผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านตีความหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์การประเมินที่ร้อยละ 60 ทุกคน

อภิปรายผล

ผลของการนำนวัตกรรมกระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถการอ่านตีความวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 พบว่า นักเรียนคนที่ 1 ทำแบบทดสอบครั้งที่ 1 การอ่านตีความ เรื่อง ราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา นักเรียนมีผลคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 55 การทำแบบทดสอบที่ 2 การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา นักเรียนมีผลคะแนนสูงขึ้นที่ 13 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65 และการทำแบบทดสอบครั้งที่ 3 การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน นักเรียนมีผลคะแนนสูงขึ้นได้ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด นักเรียนคนที่ 2 ทำแบบทดสอบครั้งที่ 1 การอ่านตีความ เรื่อง ราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา นักเรียนมีผลคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 55 การทำแบบทดสอบที่ 2 การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา นักเรียนมีผลคะแนนสูงขึ้นที่ 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70 และการทำแบบทดสอบครั้งที่ 3 การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน นักเรียนมีผลคะแนนสูงขึ้นได้ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด และนักเรียนคนที่ 3 ทำแบบทดสอบครั้งที่ 1 การอ่านตีความ เรื่อง ราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา นักเรียนมีผลคะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70 การทำแบบทดสอบที่ 2 การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา นักเรียนมีผลคะแนนสูงขึ้นที่ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75 และการทำแบบทดสอบครั้งที่ 3 การอ่านตีความ เรื่อง กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน นักเรียนมีผลคะแนนสูงขึ้นได้ 17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีพัฒนาการอ่านตีความดีขึ้นตามลำดับ และผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด และจากผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านตีความ ตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านตีความวรรณคดี พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์การประเมินที่ร้อยละ 60 ทุกคน จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม และการทำแบบทดสอบทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 2 เล่าสู่กันฟังปลุกพลังอยากรู้ เป็นกิจกรรมที่สร้างการกระตุ้นความสนใจให้แก่ นักเรียน นักเรียนจึงเกิดการตั้งคำถามและให้ความสนใจเป็นพิเศษจากกิจกรรมนี้ ซึ่งจากการปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกทางบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถระบุดำถามข้อสงสัยจากการทำ

กิจกรรมได้ นอกจากนี้นักเรียนยังมีความตั้งใจต่อการเรียนรู้ สามารถทำงานส่งได้ตรงตามเวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้น ในการปฏิบัติกิจกรรมที่ 2 เราเป็นนักสืบ ทำให้นักเรียนสามารถสืบเสาะแสวงหาคำตอบในการอ่านตีความได้ อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับ สุมาลี เชื้อชัย (2560: 25 - 27) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบ เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนา กระบวนการคิดของนักเรียน โดยการตั้งคำถาม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา เป็นผู้คิด ตอบคำถาม และตั้งคำถามในกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างหลากหลาย

การดำเนินวิจัยโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่าน ตีความ ผู้วิจัยเลือกใช้นวัตกรรมที่สามารถพัฒนาความสามารถการอ่านตีความได้ แต่ต้องนำมาปรับใช้ให้ตรงกับพฤติกรรม ของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ของการนำนวัตกรรมมาปฏิบัติ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2562: 250) กล่าวว่า กระบวนการสืบสอบสร้างผลดีต่อนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนสามารถสืบสอบและเสาะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีความมั่นใจในตนเอง เพิ่มขึ้น ตลอดจนช่วยพัฒนาทักษะการสืบสอบ (Inquiry Skills) ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific process Skills) และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม (Group work Skills) ในขณะที่ สุมาลี เชื้อชัย (2560: 25 - 27) กล่าวว่า กระบวนการ สืบสอบมีข้อจำกัดบางประการ ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้สอนต้องใช้ระยะเวลาในการวางแผน ทั้งการเตรียมคำถาม และการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้สอน ขาดทักษะการตั้งคำถาม จะทำให้วิธีการสอนด้วยกระบวนการสืบสอบไม่เกิดประสิทธิภาพตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบต้องสร้างสถานการณ์ที่เหมาะสมกับช่วงวัย และความสนใจของนักเรียน เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ทั้งนี้ ผู้สอนต้องคำนึงถึงระดับสติปัญญาของนักเรียนเป็นหลัก หากระดับสติปัญญาอยู่ในระดับ ที่ต่ำหรือไม่มีแรงกระตุ้นในการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการดังกล่าวได้ ดังนั้น ผู้สอนควรปรับรูปแบบ กิจกรรมให้มีความหลากหลาย รวมทั้งต้องคัดเลือกบทอ่านที่น่าสนใจ สอดคล้องกับยุคสมัยและการดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความ วรรณคดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาทักษะการอ่านตีความในบริบทอื่นได้ ได้แก่ การอ่านตีความจากเรื่องสั้น การ อ่านตีความจากนวนิยาย หรือการอ่านตีความจากวารสารวิชาการ เป็นต้น เนื่องจากกระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านตีความ โดยเน้นการยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับ การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เหมาะกับการพัฒนาทักษะการอ่านตีความที่มีเนื้อเรื่องซับซ้อน
2. การเลือกบทอ่านหรือเรื่องที่ใช้อ่านในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องคำนึงถึงความสามารถ ระดับสติปัญญา และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน โดยเลือกเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน และเป็นเนื้อหาที่นักเรียน ให้ความสนใจ ได้แก่ เรื่องสั้นวิทยาศาสตร์ นิยายรัก และนิทานเหนือธรรมชาติ เนื่องจากเป็นบทอ่านที่เด็กในวัยของนักเรียน ชื่นชอบ พบได้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิต
3. ในขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและสืบค้น (Exploration) ผู้สอนสามารถสร้างแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ นอกเหนือจาก ชุดสื่อประสมให้กับนักเรียนได้ฝึกการสืบเสาะหาความรู้ได้ เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือเว็บไซต์คอมพิวเตอร์ช่วยสอนอื่น ๆ

เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสืบค้นและได้ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความจำที่คงทน เนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำกระบวนการสืบสอบ ไปพัฒนาหรือแก้ปัญหาการอ่านตีความ ร่วมกับแนวคิด หรือนวัตกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากชุดสื่อประสม ที่สามารถช่วยส่งเสริมให้กระบวนการสืบสอบ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างชัดเจน เช่น การนำแนวคิดการตั้งคำถามแบบโสเครติสมาปรับใช้ในขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ เพื่อเพิ่มแรงกระตุ้น และเร้าความสนใจนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความ โดยใช้รูปแบบกระบวนการสืบสอบร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านตีความในบทอ่านประเภทอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากตัวบทวรรณคดี เช่น บทความวิชาการ สารคดี นวนิยาย เรื่องสั้น และวรรณกรรมท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556, 21 สิงหาคม). *แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน*. สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. <http://www.academic.obec.go.th>.
- กฤษฎา ภู่อราม. (2552). *การสร้างบทเรียนสื่อประสมเพื่อเสริมทักษะการอ่านทวนองเสนาะ “กาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร” วิชาภาษาไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต]. TDC-ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php>.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2557). *หลักการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: เจเนซิส มีเดียคอม จำกัด
- ทิตนา เขมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 23). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชราภรณ์ พิลาสมบัติ. (2559). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการสืบสอบและการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาคณะครุศาสตร์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต]. TDC-ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php>.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2551). *การสังเคราะห์ความรู้จากการอ่าน. เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่าน ภาษาไทยหน่วยที่ 1 – 8*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิจิตราภรณ์ ศิลปะ. (2547). *การพัฒนาสื่อประสมร่วมกับการเรียนแบบซี ไอ อาร์ ซี เรื่อง การสะกดคำไม่ตรงตามมาตรา ตัวสะกดมากด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต]. TDC-ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php>.
- สุมาลี เชื้อชัย. (2560). *การเปรียบเทียบการสอนแบบสืบสอบ (5E) กับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต]. TDC-ThaiLIS. <https://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php>.
- หทัยรัตน์ ชิตรัตตา และ วิภาวรรณ เอกวรรณง. (2563). *การแก้ปัญหาการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านแบบการ์ตูน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดบวรเม่งคณ. วารสารวิชาการ ครุศาสตร์ สวนสุนันทา*, 4(2), 42.
- อังศุมาลี ทวีเหลือ และคณะ. (2562). *การแก้ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการโดยใช้กระบวนการสืบสอบร่วมกับเทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/7 โรงเรียนโยธินบูรณะ. วารสารวิชาการ ครุศาสตร์ สวนสุนันทา*, 3(2), 3.